

การขับเคลื่อนมาตรฐาน

คุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ

ในประเทศไทย

การทำงานในแต่ละอาชีพนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญแต่ละด้าน แต่ก็ใช้ว่าจะเพียงพอ หรือทำให้เกิดผลสำเร็จได้ทั้งหมด เพราะการทำงานที่แท้จริงแล้ว ยังต้องใช้ทักษะและความเชี่ยวชาญหลายด้าน ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริงและการฝึกฝนผู้ประกอบการอาชีพทุกคน ทั้งที่มีคุณวุฒิการศึกษา และไม่มีคุณวุฒิการศึกษาในสาขานั้นๆ โดยตรง

การวางระบบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ

วิชาชีพทางด้านประชาสัมพันธ ก็เช่นกัน ผู้ทำงานทางด้านประชาสัมพันธต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการทำงานได้เหมาะสม ทันท่วงที รวมถึงรูปแบบการนำเสนอทั้งด้านการปฏิบัติการ บริหาร วิชาการ ที่สอดคล้องกับพันธกิจ กิจกรรม องค์กร และเป้าหมายภารกิจแต่ละประเภทให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นอาชีพที่มีความต้องการขององค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือ ภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง

ในสถานการณ์ที่ข้อมูลในแต่ละวันเกิดขึ้น มีเป็นจำนวนมาก และการแข่งขันที่เพิ่มทวีคูณมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหาได้ไหลเวียนอยู่บนโลกออนไลน์ ประเภทของสื่อและรูปแบบในการประชาสัมพันธในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างจากอดีตอย่างสิ้นเชิง ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะบริโภคสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อออฟไลน์ ด้วยเงื่อนไขด้านความเร็วและความสะดวกสบาย ทั้งนี้ทั้งนั้น สื่อสองประเภทนี้ก็มีการใช้งานที่แตกต่างกัน สื่อบางประเภทหากเป็นสื่อสิ่งพิมพ์แบบออฟไลน์ก็จะเข้าถึงผู้ใช้ได้มากกว่าในบางรูปแบบ ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพประชาสัมพันธจะต้องรู้จักประเภท รูปแบบวิธีการ และขอบเขตการใช้งานอย่างถูกต้อง จึงจะเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ในส่วนของศักยภาพ ต่อการพัฒนาความสามารถการทำงานด้านต่างๆ ในหน้าที่นั้น การใช้ความรู้ทักษะและความสามารถมาประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพนี้ เรียกว่า **‘สมรรถนะ’** ซึ่งในแต่ละสาขาอาชีพนั้นประกอบด้วย สายงานที่หลากหลายและในแต่ละสายงานต่างมีหลายอาชีพ แต่ละอาชีพจำเป็นต้องมีสมรรถนะหลายด้าน เช่น ในสาขาประชาสัมพันธ ที่มีทั้งผู้ที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ สื่อสารองค์การ การผลิตเนื้อหา ออกแบบสื่อและการวางสื่อประชาสัมพันธ การประชาสัมพันธออนไลน์ การบริหารและวางแผนกลยุทธ์ การวิจัยและงานวิชาการเพื่อการประชาสัมพันธ รวมถึงอาชีพอื่นๆ ซึ่งแต่ละอาชีพมีลักษณะงานในหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปและจำเป็นต้องใช้สมรรถนะที่หลากหลายในการทำงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดระบบคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธนั้น มีจุดมุ่งหมายในการวางระบบการรับรองสมรรถนะของกำลังคนที่มีสมรรถนะประชาสัมพันธ ตามมาตรฐานของอาชีพให้ตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม เป็นกลไกให้บุคคลได้รับการยอมรับในความสามารถ และได้รับคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธที่สอดคล้องกับสมรรถนะ ประสบการณ์ และความรู้ เพื่อใช้คุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธในการพัฒนา ให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน ซึ่งการกำหนดระบบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ จะประกอบไปด้วย

1. กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ
2. ระบบการจัดหมวดหมู่ของอาชีพ
3. มาตรฐานอาชีพ
4. กระบวนการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ
 - ให้การรับรององค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อประเมิน สมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ
 - ออกประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพ และหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ
5. กระบวนการประกันคุณภาพคุณวุฒิวิชาชีพ
6. การเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิวิชาชีพกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาเซียน
7. ฐานข้อมูลคุณวุฒิวิชาชีพและระบบสารสนเทศในการบริหารฐานข้อมูลและคุณวุฒิวิชาชีพ

ทั้งนี้ **‘ระบบคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ’** ถูกพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อการรับรอง **‘สมรรถนะทางด้านประชาสัมพันธ’** ของบุคลากรตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม **‘ระบบคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ’** เป็นกระบวนการรับรอง เพื่อให้บุคคลได้รับการยอมรับใน ความรู้ทักษะ ตลอดจนความสามารถ และได้รับ **‘คุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ’** ที่สอดคล้องกับสมรรถนะ ประสบการณ์ และความรู้และใช้ระบบ

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์

นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์

นักสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

นักประชาสัมพันธ์ออนไลน์

นักสื่อสารกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์

นักวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์

นักบริหารการประชาสัมพันธ์

คุณวุฒิวิชาชีพในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพของตน ซึ่งในอนาคต 'คุณวุฒิวิชาชีพ' จะสามารถเทียบเคียง และเชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิอื่น ๆ ของประเทศได้

การผลักดันวิชาชีพประชาสัมพันธ์ไทย เข้าสู่มาตรฐานโลก

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) Thailand Professional Qualification Institute (Public Organization) : TPQI ได้ร่วมหารือกับ สมาคมประชาสัมพันธ์ไทย Thailand Public Relations Association : PRTHAILAND สถาบันการศึกษา องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2562 เพื่อวางกรอบ การดำเนินการ **โครงการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ สาขาประชาสัมพันธ์** ตามกระบวนการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ด้วย เหตุผลที่ว่าอาชีพ ประชาสัมพันธ์ เป็นวิชาชีพที่สำคัญ องค์กรไม่ว่า ขนาดใดทั่วโลกที่ประสบความสำเร็จ ล้วนต่างให้ความสำคัญกับการ ประชาสัมพันธ์ตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด ทุกวันนี้ให้ ความสำคัญการประชาสัมพันธ์ ทั้งเรื่องของ เนื้อหาการสื่อสาร การใช้สื่อ ดั้งเดิมและสื่อดิจิทัล การกำหนดรูปแบบและกลยุทธ์ด้านการสื่อสาร การดำเนินการสื่อสารองค์กร ภาพลักษณ์ ซึ่งล้วนมาจากแนวคิด พื้นฐานจากการประชาสัมพันธ์

การผลักดันให้วิชาชีพด้านการประชาสัมพันธ์ของไทยเข้าสู่ใน เวทีโลก เป็นที่ยอมรับในมาตรฐานของทุกประเทศซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น และต้องมีแนวทาง การจัดทำตามขั้นตอนต่างๆ รวมถึงการสร้างเกณฑ์ ตามกระบวนการที่ได้กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง

ดร.พจน์ ใจชาญสุขกิจ ที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์และสื่อสารองค์กร "www.drphot.com"

นักสื่อสารเชิงกลยุทธ์แบบบูรณาการ ด้วยประสบการณ์ กว่า 25 ปี ในด้านการบริหารยุทธศาสตร์ สื่อสารการตลาด แบนด์ ภาพลักษณ์ขององค์กรจนถึงระดับชาติ ผู้บรรยาย ในระดับปริญญาโท-เอก ให้กับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ มีผลงานวิชาการกว่า 300 ผลงานกับตำแหน่งที่หลากหลาย ทั้งด้านธุรกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการเป็น นายกลสมาคมประชาสัมพันธ์ไทย

มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ์ ในประเทศไทย

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ได้ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหิดล และ สมาคมประชาสัมพันธ์ไทย ได้เริ่มจัดทำ มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิ วิชาชีพ สาขาวิชาชีพธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะใน ส่วน ของสาขาประชาสัมพันธ์นั้น ทั้งการประสานงานหน่วยงาน บุคลากร ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัย การค้นคว้าทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การประเมิน การออกข้อสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบปฏิบัติ การประเมินผล การจัดประกาศาพิเคราะห์ จนแล้วเสร็จ ในปลายปี พ.ศ. 2563 เพื่อเปิดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอาชีพดังกล่าว เข้ามารับการประเมินจากองค์กรรับรองสมรรถนะ และรับใบประกาศนียบัตร ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งดูแลสมรรถนะของอาชีพของประเทศไทย

ในการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ์ ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสาขาอาชีพประชาสัมพันธ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ เหมาะสมเป็น ที่ยอมรับทั้งกับประเทศไทย และกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงนานาชาติ เป็นสากล เพื่อสร้าง เครือข่ายการจัดทำพัฒนา และเผยแพร่ มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิ วิชาชีพ สาขาประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่รับรู้และยอมรับในทุกภาคส่วน ในการจัดทำด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาชีพประชาสัมพันธ์ และสื่อสารองค์กร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ร่วมกับวิธีเทคนิค วิเคราะห์หน้าที่ (Functional Analysis) โดยจากการวิเคราะห์จาก มีหน้าที่หลัก (Key Function) ที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้าน ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ในแต่ละหน้าที่งานยังประกอบไปด้วยหลากหลาย อาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ โดยได้ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพ ธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ สาขาประชาสัมพันธ์ทั้งสิ้น 6 อาชีพ ได้แก่

1. นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์

สามารถการติดต่อสื่อสารทั้งภายนอกและภายในองค์กร เลือกวิธีการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมให้เหมาะสมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม รวมถึงการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

สามารถออกแบบแนวความคิดสร้างสรรค์งาน ถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น จับรู้ หรือสัมผัสได้ เพื่อให้มีความเข้าใจในผลงานร่วมกัน และสร้างสรรค์สื่อที่มีคุณภาพ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

3. นักประชาสัมพันธ์ออนไลน์

สามารถปฏิบัติงานสื่อสารออนไลน์ เฝ้าระวังติดตามข้อมูลประเด็นทางสังคมต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กร เรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ ในการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสามารถออกแบบ แก้ไขปัญหาได้ใช้สื่อใหม่ได้อย่างถูกต้อง และมีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

4. นักสื่อสารกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์

สามารถปรับใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมในอาชีพ วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ โดยใช้ทักษะการจัดการกลยุทธ์ตามวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์และภาพลักษณ์เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาศักยภาพให้ได้มากที่สุด

5. นักวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์

สามารถใช้ทักษะในการวิเคราะห์ วางแผน การออกแบบ แนวทางการประเมินผลทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการประชาสัมพันธ์ ด้วยเกณฑ์ที่ถูกต้อง รวมถึงสามารถกำหนดโจทย์ ประเด็น ขอบเขต สร้างกระบวนการ และดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหาเหตุผลคำตอบที่ชัดเจน

6. นักบริหารการประชาสัมพันธ์

สามารถวิเคราะห์และตีความเพื่อมอบหมายตามแผนกระบวนการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร ประเมินและวินิจฉัยปัญหาอย่างเป็นระบบ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการประชาสัมพันธ์และสามารถแก้ปัญหาในบริบทที่มีความซับซ้อน พัฒนางค์ความรู้เพื่อนวัตกรรมใหม่ในงานอาชีพ และเป็นแบบอย่างหรือผู้นำในการประกอบอาชีพ

การจัดระดับตามคุณวุฒิจาวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualification included)

- 1. นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 3
- 2. นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 4
- 3. นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 5
- 4. นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 6
- 5. นักสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ระดับ 4
- 6. นักสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ระดับ 5
- 7. นักประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ระดับ 4
- 8. นักประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ระดับ 5
- 9. นักสื่อสารกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ระดับ 5
- 10. นักสื่อสารกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ระดับ 6
- 11. นักวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ระดับ 5
- 12. นักวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ระดับ 6
- 13. นักบริหารการประชาสัมพันธ์ระดับ 6
- 14. นักบริหารการประชาสัมพันธ์ระดับ 7

นอกจากนี้ ยังได้จัดระดับตามคุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualification included) อาทิ (1) นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 3 (2) นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 4 (3) นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 5 (4) นักสื่อสารองค์กรสัมพันธ์ ระดับ 6 (5) นักสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ระดับ 4 (6) นักสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ระดับ 5 (7) นักประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ระดับ 4 (8) นักประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ระดับ 5 (9) นักสื่อสารกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ระดับ 5 (10) นักสื่อสารกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ระดับ 6 (11) นักวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ระดับ 5 (12) นักวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ระดับ 6 (13) นักบริหารการประชาสัมพันธ์ระดับ 6 (14) นักบริหารการประชาสัมพันธ์ระดับ 7

ในส่วนของ การสร้างให้เกิดความเข้มแข็งมีมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพประชาสัมพันธ์ เมื่อมีมาตรฐานอาชีพประชาสัมพันธ์แล้ว จะมีขั้นตอนของการรับรองมาตรฐานให้กับผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านประชาสัมพันธ์ ต่อไป ซึ่งได้ใช้การอ้างอิงตาม ISO/IEC 17024 มาตรฐานสากลในการรับรอง 'สมรรถนะของบุคคล' ซึ่ง กว่า 70 ประเทศให้การยอมรับ และในอนาคตผู้ที่ผ่านมาตรฐานนี้ หากมีความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ใน 598 หน่วยงานทั่วโลกเชื่อมั่น ก็อาจไม่ต้องทดสอบเพิ่มเติม โดยเป็นการยอมรับร่วมกันขององค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องของการรับรองระบบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ WI